

**بخشنامه به: معاونان، روسای مراکز و مدیران کل سازمان مرکزی و
روسای استان ها، واحدها و مراکز آموزشی دانشگاه آزاد اسلامی
موضوع: شیوه نامه تحصیل همزمان در دو رشته تحصیلی غیرپژوهشی
در دانشگاه آزاد اسلامی**

نظر به سیاست های کلان دانشگاه به منظور هم افزایی روزافزون در زمینه های مختلف علوم و فن آوری و تربیت انسان های مسلط در دو رشته تحصیلی و کسب مهارت لازم، به پیوست شیوه نامه تحصیل همزمان در دو رشته تحصیلی غیرپژوهشی در دانشگاه آزاد اسلامی تهیه و از تاریخ صدور جهت اجرا ابلاغ می گردد.

محمد مهدی طهرانچی

شماره:
تاریخ:
پیوست:

موضوع: شیوه‌نامه تحصیل همزمان در دو رشته تحصیلی غیرپزشکی در دانشگاه آزاد اسلامی

مقدمه:

شورای برنامه‌ریزی آموزشی و درسی دانشگاه آزاد اسلامی همگام و همسو با برنامه‌ریزان حوزه آموزش عالی کشور شیوه‌نامه تحصیل همزمان دانشجویان غیر استعدادهای درخشان در دوره‌های کاردانی/کارشناسی (پیوسته و ناپیوسته) دانشگاه آزاد اسلامی در دو رشته تحصیلی با رعایت ضوابط کلی آیین‌نامه کاردانی و کارشناسی مصوب دانشگاه را تهیه و تدوین نموده است. تحصیل همزمان سبب تربیت انسان‌های مسلط به دو رشته تحصیلی و از سویی فرصت مناسب برای دانشجویان جهت دست یابی به دانش و مهارت لازم را فراهم می‌نماید. امید است این شیوه نامه برای دانشجویان مستعد چراغ راه مناسب در نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران باشد.

ماده ۱: هدف

تعیین چارچوب قانونی برای اجرای صحیح تحصیل همزمان در دوره‌های آموزشی کاردانی/کارشناسی (پیوسته و ناپیوسته) در دو رشته تحصیلی و در همان مقطع یا مقطع پایین‌تر در یک یا دو واحد دانشگاهی.

ماده ۲: تعاریف

۱-۱- واحد دانشگاهی: منظور یکی از واحدهای دانشگاهی یا مراکز آموزشی و آموزشکده‌های سما دانشگاه آزاد اسلامی و سایر دانشگاه‌ها و موسسات آموزش مورد تایید وزارتین است.

۱-۲- تحصیل همزمان: منظور تحصیل همزمان در دو رشته یا گرایش مصوب واحد دانشگاهی است.

۱-۳- حضوری: منظور شیوه‌ای از آموزش است که حضور فیزیکی دانشجو در فعالیت‌های آموزشی الزامی است.

۱-۴- مجازی: منظور شیوه‌ای از آموزش است که حضور فیزیکی دانشجو در فعالیت‌های آموزشی الزامی نیست.

۱-۵- رشته تحصیلی: یکی از شعب فرعی از گروههای علمی است که به لحاظ موضوع کاملاً مشخص است و از موضوعات گروههای علمی دیگر متمایز بوده و حداقل به یک کارایی مشخص می‌انجامد.

۱-۶- واحد دانشگاهی مبدأ: منظور واحد دانشگاهی است که دانشجو در رشته اول در آن مشغول به تحصیل است.

۱-۷- واحد دانشگاهی مقصد: منظور واحد دانشگاهی است که دانشجو در رشته دوم در آن مشغول به تحصیل است.

ماده ۳: شرایط ورود به دوره

پذیرفته شدگان و دانشجویان در هر یک از مقاطع تحصیلی کاردانی/کارشناسی (پیوسته و ناپیوسته) واحدهای دانشگاهی علاوه بر تحصیل حضوری یا مجازی در مقطع و رشته فعلی خود می‌توانند در یک رشته دیگر در همان مقطع تحصیلی یا در مقطع تحصیلی پایین‌تر در واحد دانشگاهی مبداء یا واحد دانشگاهی دیگر بطور همزمان تحصیل نمایند.

تبصره ۱: دانشجویان مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری نیز می‌توانند در یک رشته از رشته‌های مقاطع کاردانی یا کارشناسی (پیوسته یا ناپیوسته) در صورت رعایت این شیوه نامه بطور همزمان در رشته دوم تحصیل نمایند.

شماره:

تاریخ:

پیوست:

تبصره ۲: بدیهی است متقاضی از طریق سنجش و پذیرش دانشگاه در رشته تحصیلی دوم پذیرفته می‌شود.

تبصره ۳: متقاضی ادامه تحصیل در رشته دوم می‌تواند فقط از مدت زمان معافیت نظام وظیفه در رشته اول، از تحصیل همزمان در دو رشته استفاده نماید.

تبصره ۴: اعضای هیات علمی در یکی از رشته‌های علوم انسانی در مقطع کارشناسی می‌توانند با رعایت مفاد این شیوه نامه تحصیل نمایند.

ماده ۴: انتخاب واحد و مقررات آموزشی

۱-۴- دانشجو پس از ورود به رشته دوم مجاز است برابر ماده ۱۹ آئین‌نامه آموزشی دانشگاه آزاد اسلامی انتخاب واحد درسی نماید.

تبصره ۱: در صورتی که دانشجویی در دو رشته بطور همزمان تحصیل کند و در مدت مجاز تحصیل در رشته اول تعداد واحدهای درسی را نتواند به پایان رساند، کمیسیون موارد خاص آموزشی واحد، استان و دانشگاه در خصوص ادامه تحصیل وی در رشته دوم تصمیم خواهد گرفت.

۲-۴- حداقل مدت تحصیل برای دانشجویان مشمول این شیوه‌نامه مدت مجاز تحصیل در رشته اول است.

۳-۴- دانشجو در مدت زمان تحصیل فقط یک بار می‌تواند درخواست تحصیل در رشته دوم را ارائه دهد.

۴-۴- تغییر رشته دوم امکان پذیر نمی‌باشد. در صورت تقاضای تحصیل در رشته محل دیگر باید فرآیند ذکر شده در تبصره ۲ ماده ۳ (پذیرش از طریق سنجش و پذیرش دانشگاه) را طی نماید.

۴-۵- آن دسته از دانشجویانی که از معافیت نظام وظیفه استفاده می‌کنند در صورتی که در رشته اول انصراف از تحصیل دهند یا اخراج آموزشی شده باشند، می‌توانند رشته دوم را تا سقف مجاز مدت زمان معافیت از نظام وظیفه در رشته اول ادامه تحصیل دهند.

تبصره ۲: تحصیل همزمان دانشجویان استعدادهای درخشان مطابق آئین‌نامه مربوط به آنان خواهد بود.

۴-۶- تصمیم‌گیری در خصوص سایر موارد پیش‌بینی نشده پس از مکاتبه واحد دانشگاهی مقصد با معاونت‌های موضوعی دانشگاه آزاد اسلامی انجام خواهد شد.

ماده ۵: تطبیق و معادل سازی واحد های درسی در رشته دوم

۱-۵- درس/ دروسی که عنوان یا شرح درس آن در برنامه درسی رشته‌های مورد تایید و مصوب شورای عالی برنامه ریزی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا شورای برنامه ریزی درسی دانشگاه آزاد اسلامی وجود داشته باشد، قابل معادل سازی است.

۲-۵- محل گذراندن دروس قبلی دانشجو باید یکی از واحدها یا مراکز دانشگاه آزاد اسلامی، دانشگاه‌ها یا موسسات آموزش عالی مورد تایید وزارتین (از نظر مجوز پذیرش دانشجو، مجوز تاسیس رشته، برنامه درسی و نوع دوره برگزار شده و دانشگاه محل تحصیل) باشد و از نظر نحوه ورود و تحصیل (مدرک پایه مورد نیاز، ادامه تحصیل با تأکید بر عدم تداخل تحصیلی و عدم تحصیل همزمان در دو رشته یا دو دانشگاه) مغایرت با مقررات آموزشی وزارتین و دانشگاه آزاد اسلامی نداشته باشد.

۳-۵- نمره درس گذرانده شده در مقاطع کاردانی یا کارشناسی حداقل ۱۲ و بالاتر باشد.

شماره:

تاریخ:

پیوست:

دانشگاه آزاد اسلامی

- ۴-۵- دروس گذرانده شده در هر مقطع تنها در مقطع هم سطح یا مقطع پایین تر قابل معادل سازی می باشد.
- تبصره:** دروس جبرانی که دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد متقارضی تحصیل همزمان که در مقطع کارشناسی (پیوسته یا ناپیوسته) گذرانده اند با رعایت بندهای این ماده قابلیت معادل سازی دارند.
- ۵-۵- تطبیق واحدهای درسی اول برای رشته دوم پس از ثبت قطعی نمره و درخواست دانشجو با تایید گروه آموزشی رشته اول و دوم (در صورت نیاز هر دو گروه آموزشی در رشته) طبق مقررات معادل سازی دروس انجام و ثبت می گردد.
- ۶-۵- دانشجو می تواند واحدهای درسی را که به لحاظ محتوى تطبیق موضوعی داشته باشد صرفاً در یکی از دو رشته بگذراند و پس از پایان هر نیمسال و قبل از ثبت نام در نیمسال بعد تطبیق واحدهای درسی در رشته دوم با تایید گروه آموزشی رشته دوم انجام شود. لازم است سرفصل دروس تا ۸۰ درصد تطبیق داشته باشد و با در نظر گرفتن مقررات در دوره های کارданی و کارشناسی معادل سازی دروس گذرانده شده انجام پذیرد.
- ۷-۵- درس / دروس گذرانده شده نسبت به درس / دروس معادل از نظر تعداد واحد درسی برابر یا بیشتر و از نظر نوع واحد درسی (عملی و نظری) همخوانی داشته باشد.
- ۸-۵- دروس کارآموزی، کارورزی، طرح، سمینار، پژوهه، کارگاهی، عملیات صحرایی، دروس پیش دانشگاهی، دروس جبرانی، پایان نامه کارشناسی قابل معادل سازی نمی باشد.
- ۹-۵- نمرات دروس معادل سازی در میانگین کل موثر است.

ماده ۶: انتقال و مهمانی

انتقال و مهمانی دانشجویانی که بطور همزمان تحصیل می کنند، برابر ضوابط و مقررات نقل و انتقال دانشگاه است.

ماده ۷: مرخصی تحصیلی

مرخصی تحصیلی برابر آیین نامه و مقررات آموزشی برای هر یک از رشته های اول و دوم در واحد محل تحصیل انجام می شود.

ماده ۸: انصراف از تحصیل

انصاراف از تحصیل برابر ضوابط و مقررات دانشگاه انجام می شود.

ماده ۹: دانش آموختگی

تاریخ دانش آموختگی، زمان ثبت آخرین نمره درس دانشجو در هریک از رشته ها بصورت جداگانه در آموزش واحدهای دانشگاهی مبدأ و مقصد می باشد.

ماده ۱۰: مسئولیت حسن اجرای این شیوه نامه

بدهیه است نظارت بر اجرا و تفسیر مفاد آن بر عهده واحدهای دانشگاهی است.
این شیوه نامه دارای یک مقدمه، ۱۰ ماده و ۷ تبصره می باشد و از تاریخ ابلاغ لازم الاجرا است.